

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 20 mei 2005
Ons kenmerk 20/FC/A3/2005004728
Behandeld door de heer E.H.C. van der Laan (0592) 365527
Onderwerp: Errata en aanvullende informatie Jaarstukken 2004 en Voorjaarsnota
2005 c.a.

Geachte voorzitter/leden,

Door middel van deze brief willen wij u over een aantal aangelegenheden nader informeren:

- errata en aanvullingen bij de Jaarstukken 2004 en de Voorjaarsnota 2005 c.a.;
- antwoorden op de gestelde vragen in de informatiebijeenkomst voor statenleden op donderdag 19 mei jl.;
- onze verdere plannen met de begrotingsstukken voor 2006.

Errata en aanvullingen

In de Jaarstukken 2004 hebben wij de volgende onvolkomenheden aangetroffen:

- pagina 217: in de tabel op deze pagina zijn enkele cijfers van kolom verwisseld. Op pagina 158 van de jaarstukken treft u een correcte versie van dezelfde tabel aan;
- pagina 213: bij onderdeel P-1.0 bedraagt het voordeel op het budget ter ondersteuning van het duaal functioneren geen € - 135.000,--, maar moet hiervoor gelezen worden: € + 35.000,--.

In de Voorjaarsnota 2005 moeten de volgende correcties worden gelezen:

- pagina 41: in de tabel onderaan de pagina moet het bedrag bij het jaar 2007 niet zijn: 28.207, maar: 58.207;
- pagina 42: voor de tabel op de bovenste helft van de pagina geldt, dat "bedrag in €" moet zijn: "bedrag in € x 1.000".

Beantwoording vragen, gesteld in informatiebijeenkomst d.d. donderdag 19 mei jl.

In de informatiebijeenkomst voor statenleden d.d. donderdag 19 mei jl. zijn door de aanwezigen diverse specifieke vragen gesteld, waarop wij het antwoord hebben verwoord in de bijlage bij deze brief. Ook hebben wij daarin een aantal vragen meegenomen die in een eerder stadium schriftelijk waren binnengekomen.

In het algemeen is tijdens de informatiebijeenkomst de opmerking gemaakt, dat er verschillen zijn waargenomen in de lengte van de motivering en de toelichting in de jaarstukken. In dit verband geven wij aan, dat bij de verantwoording de nadruk ligt op hetgeen feitelijk gebeurd en bereikt is, gerelateerd aan de begroting voor hetzelfde jaar. Daarbij vindt wel een redactieslag plaats, maar staat de inhoud van de teksten centraal en wordt ook de nodige aandacht besteed aan de vergelijkbaarheid tussen opeenvolgende jaren. Hier komt nog bij, dat de begroting en de jaarstukken wel conform de gestelde voorschriften in het BBV moeten zijn en dat er vanuit het BBV dus ook nog de nodige eisen gesteld zullen (blijven) worden.

Doorontwikkeling instrumentarium in de begrotingsstukken 2006

In de opzet van de jaarstukken is reeds een resultaat zichtbaar geworden van een verdergaande doorontwikkeling van het instrumentarium voor de jaarcyclus. In aansluiting daarop gaan wij hier nog kort in op de voorgestelde verbeteringen in de opzet en inhoud van de Begroting 2006, waarover wij door middel van de brief d.d. 7 april jl. door de voorzitter van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie werden geïnformeerd.

De hoofdgedachte is dat wij ons kunnen vinden in de analyse en de aanbevelingen van de Werkgroep programmabegroting. Daarbij geldt wel, dat niet alle verbeteringen ineens kunnen worden gerealiseerd. De volgende punten zijn voor 2006 al wel aan de orde:

- voor de ontwikkelingen op het beleidsterrein Bodem geldt, dat de resultaten van het traject "Operationalisering provinciaal bodembeleid" in de Begroting 2006 reeds een zichtbaar effect zullen hebben;
- de programma's op de beleidsterreinen Cultuur, Welzijn en Zorg zullen in de Begroting 2006 bijzondere aandacht krijgen. Daarbij is een bijzondere uitdaging gelegen in de doorvertaling van "Mensen in het middelpunt" en "De kunst van het combineren" naar een concrete uitwerking in de begroting en de jaarstukken;
- de voorbereiding van de Begroting 2006 richt zich vooral op een kwaliteitsslag op het terrein van de formulering van de doelstellingen van het beleid en de daarbij behorende indicatoren voor doelbereiking en effectiviteit. In dat verband wordt de opzet van de programmabeschrijving in het programmaplan in de Begroting 2006 op onderdelen aangepast;
- daarnaast zal aandacht worden besteed aan het formuleren van de concrete beleidsvoornemens in de Begroting 2006 in termen van afspraken die ons college met de staten zou willen maken;

- wij streven naar een betere afstemming en zo min mogelijk overlap tussen de Begroting 2006 en de Productenraming 2006;
- voor 2006 zijn nog even geen verdere stappen op het gebied van indicatoren voor doelmatigheid aan de orde.

De voorgestelde verbeteringen zullen voor ons college ook een handreiking zijn bij de verdere doorontwikkeling van de provinciale begroting. Wij zijn daarbij met u van opvatting, dat het een gemeenschappelijk streven is, de sturingsinformatie in de begroting de komende jaren verder te verbeteren. Wij gaan er daarbij van uit dat het goede overleg waarin de doorontwikkeling van de begroting de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden, ook de komende jaren onze werkwijze zal kenmerken.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Samenvattend overzicht van gestelde vragen en antwoorden naar aanleiding van de Jaarstukken 2004, de Voorjaarsnota 2005 en de Nota reserves en voorzieningen (2005)

Op donderdag 19 mei jongstleden heeft een informatiebijeenkomst voor statenleden plaatsgevonden over:

- De Voorjaarsnota 2005
- De Jaarstukken 2004
- De Nota reserves en voorzieningen

Tijdens deze informatiebijeenkomst bestond de mogelijkheid voorafgaand aan de inhoudelijke behandeling in de statencommissies vragen te stellen van feitelijke en technische aard. Vragen van inhoudelijke en mogelijk politieke aard zijn gereserveerd voor de behandeling in de statencommissies. Hieronder wordt een samenvattend overzicht gegeven van de (deels ook schriftelijk) gestelde vragen en de antwoorden daarop. Errata zijn reeds verwerkt in de brief waarbij deze bijlage behoort.

Algemene vraag: Wat betekenen in de diverse overzichten de letters "V" en "N"?

Antwoord: De letter "V" betekent "voordeel" en de letter "N" betekent "nadeel". In het vervolg zal dit bij financiële overzichten worden toegelicht.

Vraag naar aanleiding van de jaarstukken (pag. 234): Wat is het verschil tussen de Reserve voor algemene doeleinden en de Saldireserve?

Antwoord: Hierop wordt in de Nota reserves en voorzieningen nader ingegaan op pagina 6 en 7. In de praktijk wordt de saldireserve benut als "overloop" voor (de besteding van) het rekeningresultaat. Het bestedingsvoorstel wordt gedaan in de voorjaarsnota. De saldireserve is in de regel vrij aanwendbaar, zij het incidenteel.

Vraag: Is de Reserve voor algemene doeleinden vrij aanwendbaar?

Antwoord: De Reserve voor algemene doeleinden is primair een risicoreserve. Een norm voor de omvang van die reserve is onderdeel van het lopende onderzoek naar het weerstandsvermogen in relatie tot de bestaande risico's, waarbij overigens ook de andere reserves worden betrokken, alsmede de provinciale belastingcapaciteit. Momenteel wordt vaak als rekenregel voor de minimum omvang 10% van de omzet of het balanstotaal gehanteerd. Voor zover bestedingen plaatsvinden uit de Reserve voor algemene doeleinden, en daarmee ook de belegde kasgelden afnemen, nemen de (begrote) rentebaten natuurlijk af.

Vraag over de Nota reserves en voorzieningen: welke is de relatie tussen het doel van een bestemmingsreserve en de omvang daarvan? Anders gesteld: wat gebeurt er als we alle bestemmingsreserves met bijvoorbeeld 10% verlagen?

Antwoord: De relatie tussen de omvang van een bestemmingsreserve en het doel ervan wisselt, afhankelijk van de uitgangspunten. De omvang van een reserve kan daarbij afhankelijk zijn van een bestaande uitgavenplanning of voor doelen gereserveerde middelen, maar deze kan ook meer onderdeel zijn van een politieke discussie. Voor zover echter over het afgelopen jaar nog juridisch afdwingbare verplichtingen (schriftelijke toezeggingen) lopen, zijn deze middelen per einde boekjaar als schuld op de provinciale balans geplaatst en zitten zij niet meer in de saldi van de onderscheiden reserves. In het geval van een politieke discussie is de omvang van een reserve vooral programmatisch bepaald.

Vraag over de Nota reserves en voorzieningen: Wat betekent het, als reserves met een bepaald saldo op "nul" gezet worden en het saldo wordt overgeheveld naar de algemene middelen?

Antwoord: Dit betekent dat de middelen voor de staten vrij aanwendbaar zijn. Het college doet een dergelijk voorstel als het constateert dat een doel is bereikt of niet meer actueel is. Het college doet dan overigens via de voorjaarsnota ook voorstellen ter besteding van de beschikbare middelen.

Vraag over de jaarstukken 2004 (pagina 234): Waarom is de overheveling van het saldo van de Reserve bejaardenoorden naar de Woonzorgstimuleringsregeling niet terug te vinden in het overzicht op pagina 234 van de jaarstukken?

Antwoord: Voor de Woonzorgstimuleringsregeling is wel een exploitatiekrediet beschikbaar, maar hiervoor is geen reserve ingesteld. Daarom is dit ook niet zichtbaar in het betreffende overzicht.

Vraag naar aanleiding van de Jaarstukken 2004 (pagina 104): Waarom gaat het bij het verschil op apparaatskosten dat hier te zien is? En wat is de verklaring voor het saldo van de reserve Werkgelegenheidsfonds?

Antwoord: Bij de apparaatskosten gaat het alleen om kosten van het ambtelijk apparaat, die via de urencalculatie en de tijdverantwoording worden toegerekend. Het betreft dus de toerekening van de indirecte kosten zoals lonen, huisvesting ca. aan de programma's. Een nadere toelichting op de overheveling van het saldo van de reserve Werkgelegenheidsfonds is te vinden op pagina 159 van de jaarstukken. Voor een deel is het saldo te verklaren door het niet doorgaan van aangevane verplichtingen.

Vraag over de Jaarstukken 2004 (pagina 204/205): Hoe zijn de percentages van respectievelijk 92% bij de lasten en 102% bij de baten in het overzicht op pagina 204 en 205 te interpreteren? Waaruit bestaat het verschil van 8% bij de lasten?

Antwoord: Het percentage van 92 betekent, dat de provincie over de gehele linie en per saldo in het jaar 2004 minder lasten heeft gehad dan vooraf was begroot. Analoog hieraan kan worden geconstateerd, dat de baten in lichte mate zijn meegevallen. Het verschil van 8% bij de lasten wordt verklaard door (financieel) niet afgeronde activiteiten (voorgestelde budgetoverheveling), maar ook door meevallers als gevolg van doelmatiger uitvoering en niet benodigde middelen etcetera.

Vraag over de Nota reserves en voorzieningen (pagina 50): Waarom wordt de Reserve ontgrondingenheffing gehandhaafd, terwijl deze niet voldoet aan de provinciecriteria?

Antwoord: Bij de Reserve ontgrondingenheffing geldt, dat de bestedingen aan wet- en regelgeving gebonden zijn. Bovendien lopen ontgrondingen nogal schoksgewijs. Daarom wordt voorgesteld deze reserve te handhaven.

Vraag naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2005: Wanneer vindt er budgetoverheveling plaats en wanneer wordt gebruik gemaakt van een reserve?

Antwoord: Bij de instelling van reserves is bepaald welke activiteiten of baten en lasten moeten worden verrekend met reserves. Vaak is bepaald dat onderbestedingen moeten worden gereserveerd terwijl overbestedingen moeten worden gedekt uit een ingestelde specifieke bestemmingsreserve. In de meeste gevallen vindt een dergelijke verwerking reeds in de jaarstukken plaats. Gelet op de uitvoering van bestaande besluiten treft u in formele zin niet opnieuw een voorstel tot mutatie van bestemmingsreserves aan in deze jaarstukken. Bij onderbestedingen waarvan provinciale staten niet op voorhand hebben besloten dat een positief saldo moet worden gereserveerd, wordt het voordeel gepresenteerd in het rekeningresultaat en kunnen gedeputeerde staten provinciale staten verzoeken om een deel van het rekeningresultaat aan te wenden voor de uitvoering van uitgestelde of nog af te ronden, reeds begrote activiteiten (budgetoverheveling). Budgetoverheveling is per geval een incidentele aangelegenheid, waarvoor het college inmiddels aangescherpte criteria hanteert. Bij incidentele budgetten kan eenmalige overheveling plaatsvinden; bij structurele budgetten vindt in

principe geen overheveling plaats. Een nuancering is hierbij noodzakelijk voor "rijksgeld"; dit wordt vaak eenmalig verstrekt, maar over meerdere jaren besteed.

Vraag over de Voorjaarsnota 2005 (pagina 55): Wat betekent het, dat de kosten voor "Malta" onderdeel zijn van de uitkering uit het Provinciefonds?

Antwoord: De uitkering uit het Provinciefonds is met het betreffende bedrag verhoogd. In principe gaat het hier om een algemeen dekkingsmiddel en daarom wordt de besteding aan het gestelde doel afzonderlijk voorgesteld in de voorjaarsnota.

Vraag naar aanleiding van het Verslag van bevindingen van de accountant: Wordt over de te weinig betaalde rente door RTV-Drenthe nog weer rente berekend?

Antwoord: RTV-Drenthe betaalt op basis van een aangepaste annuïteit in principe steeds dezelfde rente, gemiddeld 4%. Deze rente is berekend tot een gelijkblijvende last. Op zich te weinig betaalde rente is in deze last verrekenend en dus niet afzonderlijk aan de orde. Door de accountant wordt overigens alleen verzocht om deze afgesproken en opgenomen rentevordering niet onder de kortlopende maar de langlopende vorderingen te presenteren in de balans.

Vraag over de Voorjaarsnota 2005 (pagina 44): Waarom zijn hier in de overzichten "nog te verwerken niet-geraamde inkomsten" als last meegenomen?

Antwoord: De "nog te verwerken niet-geraamde inkomsten" zijn niet als last meegenomen. Er wordt in de tekst toegelicht wat de oorzaken zijn van een verschil van 1,2 miljoen. Tot een bedrag van 0,38 miljoen wordt dat veroorzaakt door nog niet geraamde inkomsten. Het restant ad 0,82 miljoen is een verhoogde last.

Vraag: Volgens de jaarrekening is er 4 miljoen meer uit de reserves gehaald dan er in is gestort. Dat levert dan een groter voordeling resultaat op. Hoe werkt dat? Is er ook een analyse van wat er dan uit de reserves is gehaald, dat tot exploitatievoordelen heeft geleid?

Antwoord: Het resultaat voor mutaties in reserves bedraagt 7,3 miljoen. Per saldo wordt 4,7 miljoen uit bestemmingsreserves gehaald (inkomst) ter dekking van uitgaven die in het saldo van 7,3 miljoen zijn verwerkt maar uit specifieke bestemmingsreserves moeten worden gedekt. De niet met specifieke reserves te verrekenen exploitatiebaten en lasten bedragen dus 12,1 miljoen voordelig. Dit kan worden verrekenend met de Algemene reserve (of saldireserve of budgetoverheveling). Op de bladspiegels van de exploitatieonderdelen staat vaak welke baten/lasten zijn verrekenend met specifieke reserves. Ingevolge het BBV wordt in tegenstelling tot de vroegere praktijk deze verrekening niet meer op de desbetreffende bladspiegel in de cijfers verwerkt. De tabel op pagina 209 (jaarstukken) geeft een samenvatting van programma-exploitatie's die via reserves worden gedekt (kolom II.6).

Vraag: In de jaarrekening staat dat er voor meer dan 8 miljoen van de Reserve flexibel beleid is uitgegeven. Hoe is dat bedrag opgebouwd?

Per 31-12-2004 saldo	9.9 miljoen
toevoegingen 2005	3.8 miljoen
Nog concreet te verplichten bedragen waarover al wel reeds door GS/PS positief is besloten (claim)	8.6 miljoen
vrij saldo	5.1 miljoen.

Vraag: Hoe kan het bedrag in de jaarrekening genoemde bedrag van 5,3 voor versnelde afschrijvingen zowel voor de versnelde afschrijving kan worden gebruikt als wel voor de financiering van het collegeprogramma?

Antwoord: Door de versnelde afschrijving worden de lasten in de komende jaren gedrukt. De hiermee gecreëerde begrotingsruimte wordt gebruikt voor de financiering van het collegeprogramma.

Vraag over de Jaarstukken 2004 (pagina 178): Wat is de bron voor het verwerken als last of opnemen op de balans van een uitgave?

Antwoord: Schriftelijke toezeggingen in de zin van de algemene subsidieverordening en door derden uitgevoerde werkzaamheden, leveringen van goederen en/of diensten (dus onafhankelijk of reeds een factuur/voorschotaanvraag is ontvangen) worden als last verwerkt en als schuld op de balans opgenomen. Bron voor deze boeking is de verstrekte opdracht of schriftelijke subsidie toezegging. Naar aanleiding van opmerkingen van de accountant wordt deze systematiek nu voor alle uitgaven toegepast, dus onafhankelijk van de financiering. Het gebeurt dus nu ook voor investeringsuitgaven en uitgaven die worden gedekt uit reserves.

Algemene vraag: welke gevolgen hebben eventuele telfouten en afrondingsverschillen in de praktijk?

Antwoord: In het algemeen zijn ogenschijnlijke telfouten veroorzaakt door een opeenvolging van afrondingsverschillen. Daarnaast komen er hooguit nog verwerkings- en tikfouten voor (een aantal daarvan zijn als erratum aangedragen). In de praktijk hebben deze geen verdere gevolgen, omdat in de administratie de elementaire bedragen zijn opgenomen. De kans op verdere problemen door afrondingsverschillen en verschrijvingen is daarom uiterst klein.